

Tietosuoja-asetus voimaan toukokuussa

EU:n uusi tietosuoja-asetus tulee voimaan 25.5.2018 alkaen EU-maissa. Asetus koskee kaikkia EU:n alueella asuvia.

Teksti **Merja Karinen, lakimies**

HENKILÖTIETO

Tietosuoja-asetus koskee luonnollisten henkilöiden henkilötietojen keräämistä ja käsittelyä. Tietosuoja-asetuksen piiriin kuuluvia henkilötietoja ovat esimerkiksi nimi, osoite, puhelinnumero, sähköposti-osoite, syntymäaika, sukupuoli, IP-osoite, sormenjälki tai auton rekisteritunnus. Toisin sanoen kaikki sellainen tieto, jolla voidaan tunnistaa ja yksilöidä henkilöitä.

KETÄ KOSKEE?

Asetus koskee kaikkia niitä Suomessa toimivia organisaatioita, jotka keräävät, säilyttävät ja käsittelevät henkilötietoja, yrityksiä, säätiöitä, yhdistyksiä ja julkishallinnon organisaatioita. Mielenterveysyhdistysten pitämät jäsenrekisterit jäsenistöstään ovat asetuksen tarkoittamia henkilörekistereitä.

TAVOITTEET

Asetuksen tavoitteena on yhdenmukaistaa EU:n tietosuojakäytäntöjä ja parantaa EU:n kansalaisten yksityisyydensuojaa. Asetuksella parannetaan rekisteröidyn oikeuksia ja vahvistetaan rekisterinpitäjän velvollisuuksia. Olennaista on, että sekä yritykset, organisaatiot, säätiöt ja yhdistykset joutuvat nyt päivittämään toimintatapsansa tietosuoja-asetuksen mukaiseksi.

ARKALUONTEINEN TIETO

Arkaluontoisten tietojen käsittely on pääsääntöisesti kielletty, ellei kyse ole nimenomaisesta suostumuksesta tai laissa säädetystä perusteesta esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollossa. Arkaluontoinen tieto on esimerkiksi rotu, uskonnollinen tai yhteiskunnallinen vakaumus, terveydentila, seksuaalinen suuntautuminen, sairaus, vammaisuus sekä hoitotoimenpiteet. ■

Rekisteröity ja rekisteri

Rekisteröidyllä tarkoitetaan henkilötietojen käsittelyn kohteena oleva henkilöä, esimerkiksi yhdistyksen jäsentä tai työntekijää. Rekisteri on mitä tahansa jäsennettyä henkilötietoa sisältävä tietojoukko, josta tiedot ovat saatavilla henkilöä koskevin perusteiden kuten esimerkiksi jäsenrekisteri.

Rekisterinpitäjä

Yritys tai yhdistys, joka määrittelee henkilötiedon käsittelyn tarkoituksen ja keinot. Käsittelijä on rekisterinpitäjän lukuun työskentelevä taho, jonka tehtäviin henkilötietojen käsittely kuuluu.

Lakimies Merja Karinen palvelee oikeusturva-asioissa.
merja.karinen@mtkl.fi
050 561 7416

KESKEISET PERIAATTEET

Jos kyseessä on henkilötieto, rekisterinpitäjää koskevat seuraavat ohjeet ja velvoitteet:

- rekisterinpitäjällä on oltava laillinen peruste käsitellä tietoa
- tietoa on kerättävä tiettyä laillista käyttötarkoitusta varten
- rekisterinpitäjän on informoitava henkilöitä käsittelystä ja laadittava seloste
- rekisterinpitäjän on annettava henkilölle oikeus tarkastaa ja oikaista häntä koskevat tiedot
- rekisterinpitäjän on hävitettävä tarpeettomaksi käyneet tiedot
- rekisterinpitäjän on suojattava tiedot ja huolehdittava tietoturvasta
- rekisterinpitäjän on ilmoitettava valvovalle viranomaiselle tietoturvaloukkauksista
- rekisterinpitäjän on kannettava vastuu käsittelystä: käsittelyn vaiheet on dokumentoitava ja ohjeistettava

KESKEISET VAATIMUKSET

Rekisteröidylle annettava informointi ja seloste

- kaikki ohjeet on annettava selkeästi, yksinkertaisesti ja ymmärrettävässä muodossa
- on kerrottava laillinen peruste tietojen keruulle ja käsittelylle sekä tietojen käyttötarkoitukset
- on annettava kuvaus rekisteröityjen henkilöryhmistä
- on mainittava tietolähteet, tietojen luovutukset ja säilytysajat
- kerrottava rekisteröidylle hänen oikeuksistaan: miten tietoihin pääsee käsiksi, miten tietoja oikaistaan ja poistetaan ja oikeudesta peruuttaa suostumus tietojen keräämiseen
- on mainittava rekisterinpitäjän yhteystiedot sekä tiedotettava valitusoikeudesta valvovalle viranomaiselle

Tietoturvaloukkauksista on ilmoitettava valvontaviranomaiselle korkeintaan kolmen vuorokauden kuluessa loukkauksen ilmitulosta.

REKISTERÖIDYN OIKEUDET

- Oikeus tarkastaa tiedot ja saada informaatio käsittelystä
- Oikeus tietojen korjaamiseen ja oikaisuun
- Oikeus tietojen poistamiseen, esimerkiksi suostumuksen peruuttaminen ellei laissa toisin säädetä
- Oikeus tulla unohdetuksi; tiedot poistetaan henkilön pyynnöstä paitsi, jos on laillinen peruste säilyttää ne
- Oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen
- Oikeus kieltää tietojen käyttöä suoramarkkinointiin

REKISTERISELOSTEESTA ON KERROTTAVA:

- 1) Rekisterinpitäjän ja tarvittaessa tämän edustajan nimi ja yhteystiedot
- 2) Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus (pitämisen peruste ja käyttötarkoitus)
- 3) Kuvaus rekisteröityjen ryhmästä ja siihen liittyvistä tiedoista ja tietoryhmistä
- 4) Mihin tietoja säännönmukaisesti luovutetaan
- 5) Kuvaus rekisterisuojaus perusteista
- 6) Tiedot tarkastamisoikeudesta
- 7) Tiedot korjaamisvaatimuksen esittämisestä

Rekisteriselosteen on oltava jokaisen saatavilla.

'Kilta jäsenrekisteri ja EU:n tietosuoja-asetus käytännössä' -koulutustilaisuudet jäsenyhdistyksille:

11.6.2018 klo: 9.00 SOSTE, Yliopistonkatu 5, 6. krs, 00100 Helsinki

13.6.2018 klo: 9.00 Kypylähotelli Rauhanlahti, Katiskaniementie 8, 70700 Kuopio

Lisätietoja koulutuksista jäsentiedotteessa 3/2018, joka löytyy liiton nettisivuilta.

Mielenterveyden
keskusliitto